

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το σύγχρονο μουσικόφιλο κοινό οδηγείται, συχνά, σε σημείο να:

- αναζητά και αγοράζει με πάθος δίσκους βινυλίου, ιδιαίτερως στην Ευρώπη, ενώ και οι ψηφιακές μουσικές πλατφόρμες αυξάνουν την πελατεία τους
- αντιμετωπίζει με δέος το βινύλιο, παρόλο που συνδέεται με την εποχή των CD
- αισθάνεται μεγαλύτερη ικανοποίηση, όταν αγοράζει δίσκους βινυλίου, από αυτήν που βίωναν οι γονείς της προηγούμενης γενιάς, σε αντίστοιχη νεαρή ηλικία, *(αντιμετωπίζει το βινύλιο [...] δίσκους μικρός.)*
- μετατρέπεται σε ιδιοκτήτες δισκοπωλείων - συλλέκτες παλαιών δίσκων
- δημιουργεί, συνήθως, γύρω από ένα δισκοπωλείο μια ολόκληρη κοινότητα «πιστών» μελών
- συμμετέχει σε κάτι που στο μυαλό του είναι γεμάτο μυσταγωγία
- μοιράζεται την ίδια αγάπη για τη μουσική και τους καλλιτέχνες, αλλά με διαφορετικό τρόπο, με γιγάντια χάσματα αντιλήψεων, χρονικών συγκλίσεων και προσδοκιών
- παραμένει προσκολλημένο σε παλιότερη εποχή και στις δεσμευτικές σχέσεις των μεγαλύτερων με τους γονείς τους *(ο μεσήλικας, [...] από τον οποίο δεν μπορούν να δραπετεύσουν).*
- ελπίζει ότι η επόμενη γενιά, όταν φτάσει σε αντίστοιχη ηλικία, θα δραπετεύσει από τον ψηφιακό κόσμο και θα ακούει βινύλια *(Πιθανότατα η ελπίδα τους είναι [...] και αυτά να ακούν βινύλια).*

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η 2^η παράγραφος *(Είναι εντυπωσιακό και οξύμωρο... έπαιζε μόνο του)* συνδέεται νοηματικά με την 3^η *(Είναι, λοιπόν, φανερό ότι αυτός...τραγουδιστή ή συνθέτη.)* με τη φράση «είναι φανερό ότι», καθώς και τη λέξη «λοιπόν». Με τη φράση αυτή, η οποία δηλώνει έμφαση/βεβαιότητα,

ανακεφαλαιώνονται και προστίθενται λεπτομέρειες, ενώ εξασφαλίζεται η σωστή σύνδεση και σύνθεση μεταξύ των δύο αυτών παραγράφων. Η 3^η παράγραφος επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς τον άνθρωπο, ο οποίος ασχολείται παθιασμένα με τους δίσκους από βινύλιο είτε ως επαγγελματίας είτε ως φιλόμουσος (ή και τα δύο). Τέλος, το αποτέλεσμα ενισχύεται από τη λέξη (τον συμπερασματικό σύνδεσμο) «λοιπόν», η οποία χρησιμοποιείται στην αρχή της 3^{ης} παραγράφου, για να τονιστεί ό,τι αναφέρεται στο τέλος της 2^{ης} παραγράφου.

Η 3^η με την 4^η παράγραφο (*Κι όμως, ο τρόπος που αυτοί αποφασίζουν... και αυτά να ακούν βινύλια*), συνδέεται νοηματικά με τη φράση «**Κι όμως**» (σύνδεσμοι: κι=συμπλεκτικός / όμως= αντιθετικός - εναντιωματικός). Ο/Η μαθητής/-τρια μπορεί να εστιάσει στο γεγονός ότι στην τρίτη παράγραφο τονίζεται «*Δύο άνθρωποι μοιράζονται όχι απλώς την ίδια αγάπη [...] ή συνθέτη*». Κι όμως (εντούτοις/ωστόσο), παρατηρούνται πολλές διαφορές μεταξύ τους, όπως αναφέρεται στην τέταρτη παράγραφο.

Μονάδες 15

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στην τέταρτη (και τελευταία) παράγραφο του κειμένου ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να εντοπίσει τα παρακάτω αντιθετικά ζεύγη, τα οποία αφορούν σε:

- Την ηλικία των δρώντων προσώπων (ο πιτσιρικάς - ο μεσήλικας)
 - Την εποχή που διεξάγονται τα γεγονότα (ψηφιακή/σύγχρονη εποχή/νέος κόσμος - διαχρονικότητα βινυλίου/παρελθόν)
 - Τη σύνδεση των δύο ηλικιακών ομάδων με το παρελθόν (μικρή για τους νέους - μεγάλη και διαφορετικής υπόστασης για τους μεσήλικες) π.χ. έλλειψη νοσταλγίας για τους νέους - δέσιμο του μεσήλικα «*στο κατάρτι της νοσταλγίας*»
 - Την επιρροή των γονέων (έμμεση/μικρότερη στους πιτσιρικάδες - άμεση/καταλυτική για τους μεσήλικες (ή μεσηλικούς), καθώς αυτοί συχνά «*στρέφονται προς [...] δεν μπορούν να δραπετεύσουν*»
 - Την επιθυμία και ανάγκη των νέων για έναν καλύτερο κόσμο - την αδυναμία, σε κάποιες περιπτώσεις, των μεσηλικών να συνειδητοποιήσουν το γιατί πρέπει να φροντίζουν τον κόσμο στον οποίο «*θα ζήσουν τα παιδιά τους (και να προσπαθούν να τον κάνουν καλύτερο...)*»
 - Την αποδοχή των σημερινών νέων ότι εξαρτώνται από την τεχνολογία - την κρυφή επιθυμία των μεσηλικών να αποδευμευτούν οι νέοι από τα τρωτά της ψηφιακής εποχής, όταν μεγαλώσουν κ.ά.
- Ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να ομαδοποιήσει νοηματικά σε τρεις διαφορετικούς μεταξύ τους άξονες τα αντιθετικά ζεύγη που αναφέρονται στο κείμενο και καταγράφονται παραπάνω (μονάδες 9).

Επιτυγχάνεται (ενδεικτικά):

- ✓ η καλύτερη διευκρίνιση της άποψης του συγγραφέα ότι υπάρχουν «γιγάντια χάσματα αντιλήψεων»
- ✓ η επιτυχής και ομαλή μετάβαση από τη μία άποψη στην άλλη του κειμένου, χωρίς νοηματικά κενά
- ✓ η εξοικείωση των αναγνωστών/-τριών με την παράθεση αντίθετων απόψεων (μονάδες 6) κ.ά.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ο/η μαθητής/-τρια αντιλαμβάνεται και καταγράφει τι προσδίδει ο ήχος της φυσαρμόνικας στο νόημα και το ύφος του ποιήματος. Εκτιμάται ο αντίκτυπος

- **στον χώρο και στο περιβάλλον του γραφείου:** «Μες στα ψυχρά, παγωμένα γραφεία και σ' όλο τον όροφο, [...] με πρωτόκολλα και ενστάσεις», όπου όλα βγαίνουν, ξαφνικά, από τη συνηθισμένη τάξη πραγμάτων και ενασχολήσεων
- **στους ανθρώπους,** γενικά στους εργαζομένους και ειδικότερα στη δακτυλογράφο του γραφείου, η οποία -όπως και οι λοιποί συνάδελφοί της- διαφαίνεται ότι εργαζόταν για πολλά χρόνια χωρίς επαγγελματική εξέλιξη ή προσωπική και συναισθηματική ικανοποίηση.

Η γυναίκα στην αρχή εμφανίζεται να αποστασιοποιείται από τα γεγονότα και τα πρόσωπα. Με κλιμακωτή ένταση, η φυσαρμόνικα με το γλυκό μουσικό άκουσμά της προκαλεί:

-ανάκληση μνήμης (η δακτυλογράφος θυμάται την πρώτη άνοιξη, το σύμβολο της νιότης, με τα ευχάριστα και δημιουργικά χρόνια)

-ενδιαφέρον και έκπληξη (η δακτυλογράφος αναρωτιέται «Ποιος παίζει τόσο όμορφα;»)

-συνειδητοποίηση από την πλευρά της γυναίκας τι της έχει επιβληθεί τόσα χρόνια και εξακολουθεί να στερείται (και κάτι ξύπνησε μέσα της απ' την πρώτη της άνοιξη) κλπ.

Ο/Η μαθητής/-τρια, στη συνέχεια, έχει την ελευθερία να τοποθετήσει τον εαυτό του/της με όποιον τρόπο επιλέγει στο σκηνικό που στήνεται στο ποίημα και να συμμετάσχει στα δρώμενα. Θα πρέπει, ωστόσο, να συμπεριλάβει την εντύπωση που του/της προκαλεί το συγκεκριμένο σκηνικό, καθώς και τα συναισθήματα που αυτό του/της γεννά.

Μπορεί, επίσης:

- να χρησιμοποιήσει τη φαντασία του/της για την περιγραφή προσώπων, τόπων, αντικειμένων, επαγγελματικών επιλογών κ.ά. σε συνδυασμό με τα βιώματά του/της.
- να εκφράσει απόψεις για την αναζήτηση λύσεων, ώστε να βελτιώνεται η ζωή του ανθρώπου και να ικανοποιούνται οι πνευματικές κ.ά. αναζητήσεις του.
- να συμπεριλάβει στο κείμενο τον ρόλο και την πνευματική διάσταση της μουσικής που εμπλουτίζει τη ζωή του ατόμου με πραγματικό νόημα.

Επισημάνση: Το κείμενο θα πρέπει να είναι καλά οργανωμένο, να αποδίδει τον χαρακτήρα του κειμενικού είδους που επιλέγει ο/η μαθητής/-τρια να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του/της, να συνδέει κατάλληλα το επικοινωνιακό πλαίσιο-συγκείμενο-περικείμενο-ύφος κλπ.

Μονάδες 15